

Respiratorbehandling - noen kliniske poenger

Fagdager intensiv mai 2017

Innhold

- ❖ Kahoot
- ❖ Noen grunnleggende prinsipper
- ❖ Respiratorbehandling av forskjellige kliniske tilstander
- ❖ Tracheostomi hos intensivpasienter

Basale respiratormodus

- ❖ Trykkkontroll
- ❖ Volumkontroll
- ❖ SIMV
- ❖ Trykkstøtte/CPAP

Basale respiratormodus

Noen viktige begreper:

- ❖ **Trykk (pressure)**

Genereres av respirator, det som driver luft inn i pasienten

- ❖ **Flow:** luftstrøm. Avhengig av trykk og motstand

- ❖ **Volum:** tidevolumet, er et produkt av flow

Basale respiratormodus

Compliance - tøyelighet/stivhet

- ❖ Lungens evne til å strekkes og ekspanderes

Nedsatt compliance:

- ❖ ARDS, Pneumoni, lungeødem, pneumothorax

Normal/økt compliance:

- ❖ Astma, KOLS

Topptrykk

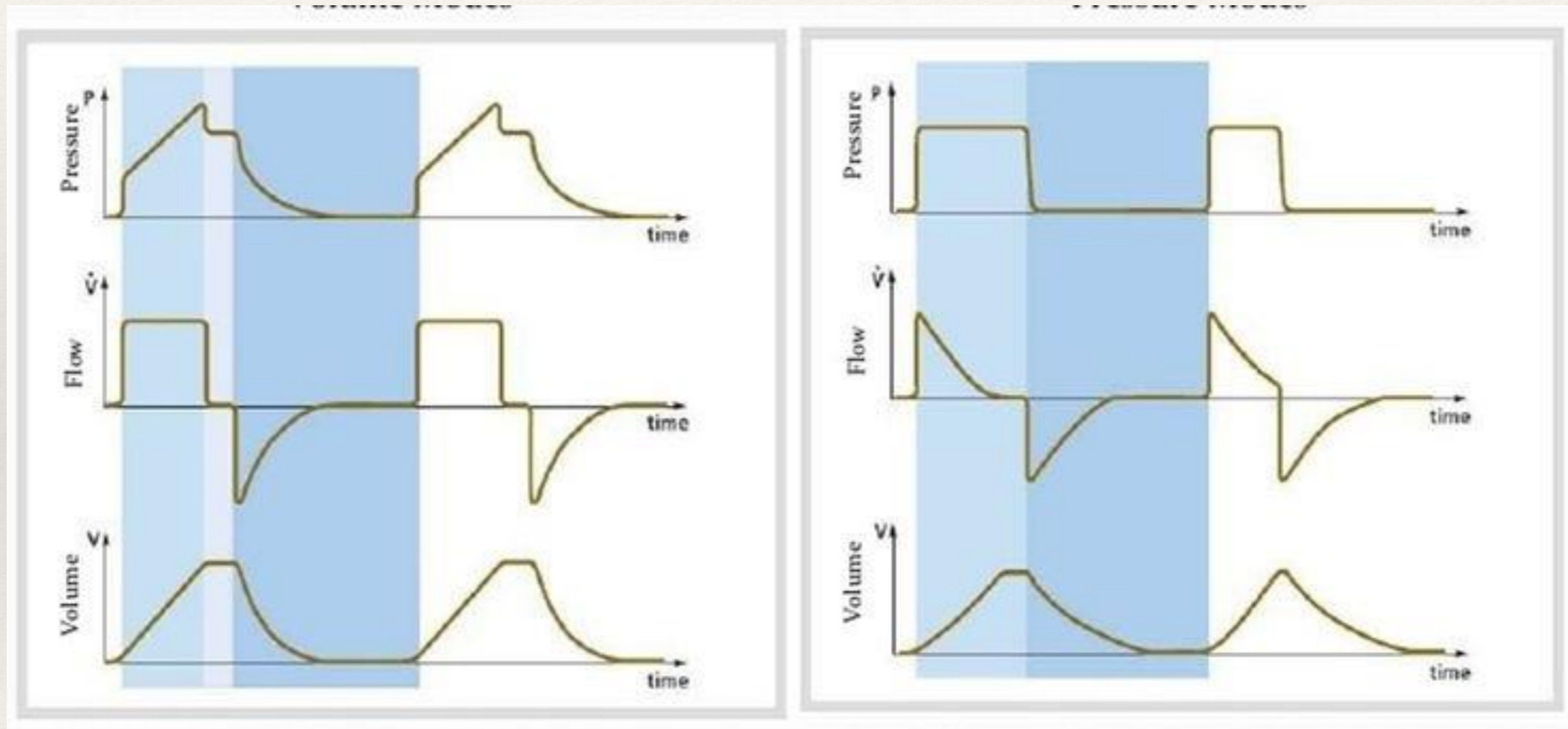

Luftveistrykk Peak= (flow x motstand) + (volum/compliance)+ PEEP

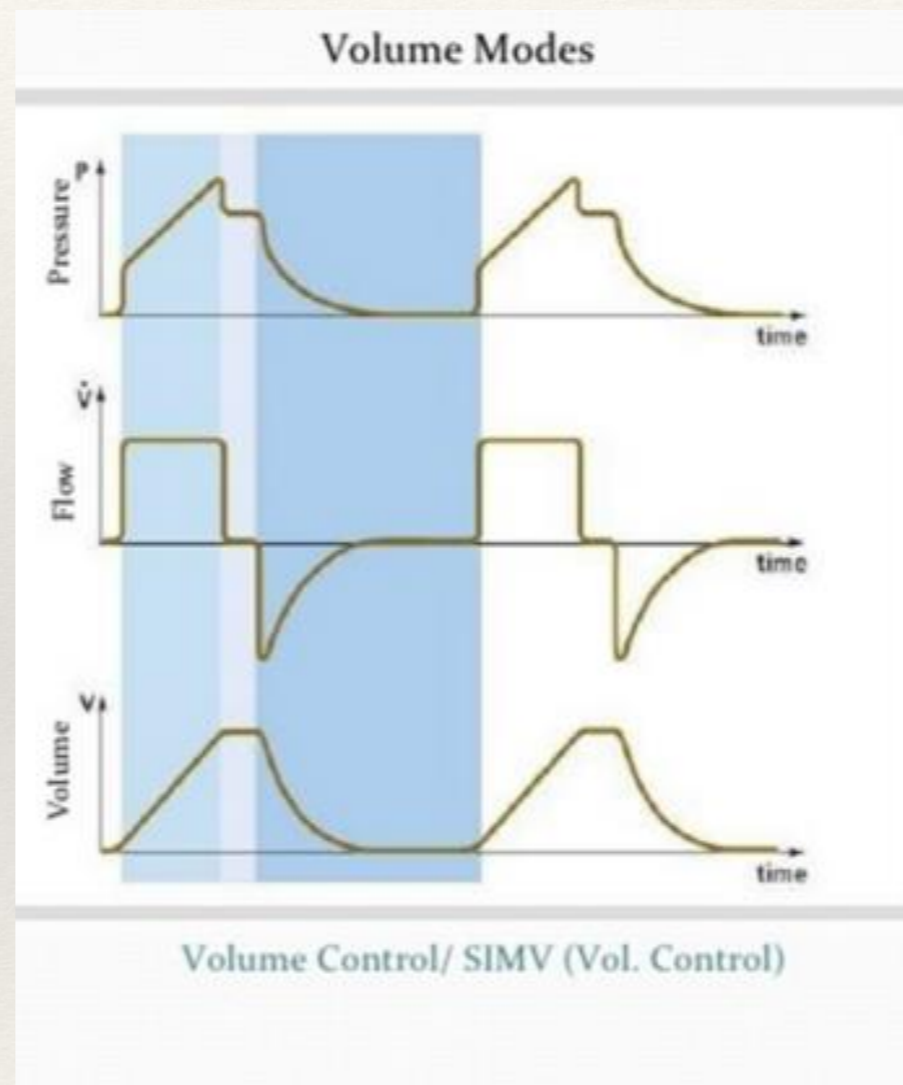
↑
bronkier/bronkioletrykk

↑
alveoletrykk

Basale respiratormodus

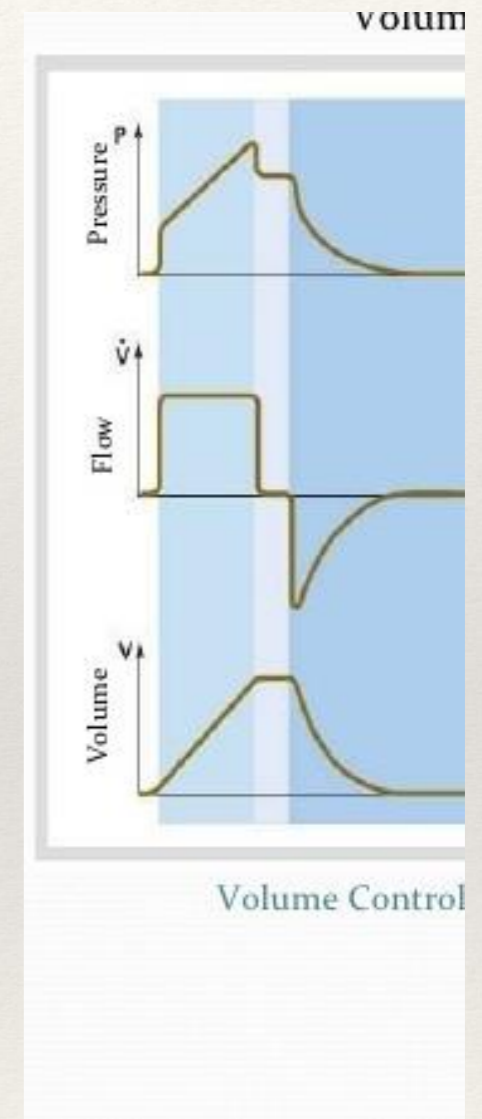
Volumkontroll - VK

Volumkontroll

- ❖ Tidevolum forutbestemt
- ❖ Økende trykk utover i inspirasjonstiden
- ❖ Konstant flow

Volumkontroll

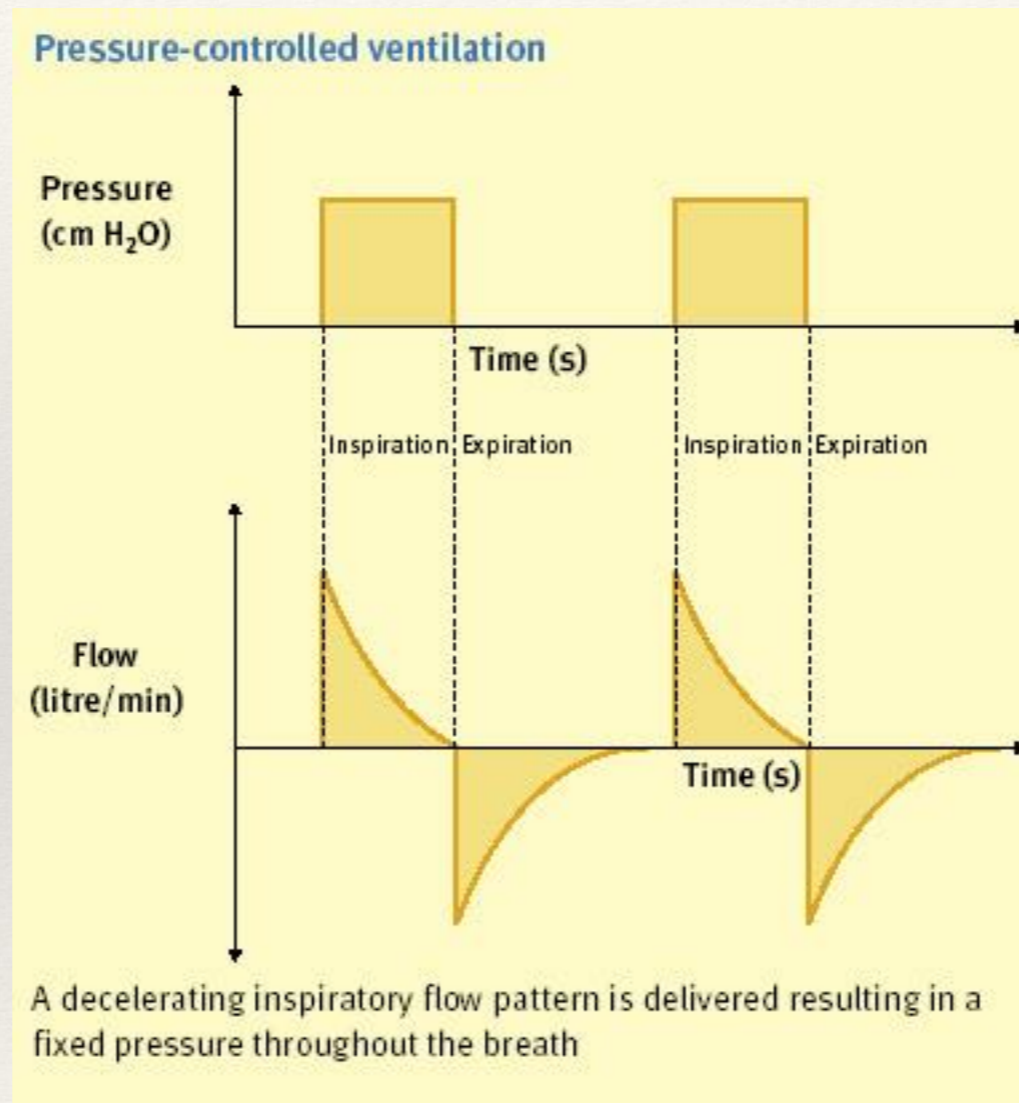
Fordeler:

- ❖ Gir full kontroll over pasientens tidevolum og frekvens, enkelt å styre pCO₂ - høyt ICP

Ulemper:

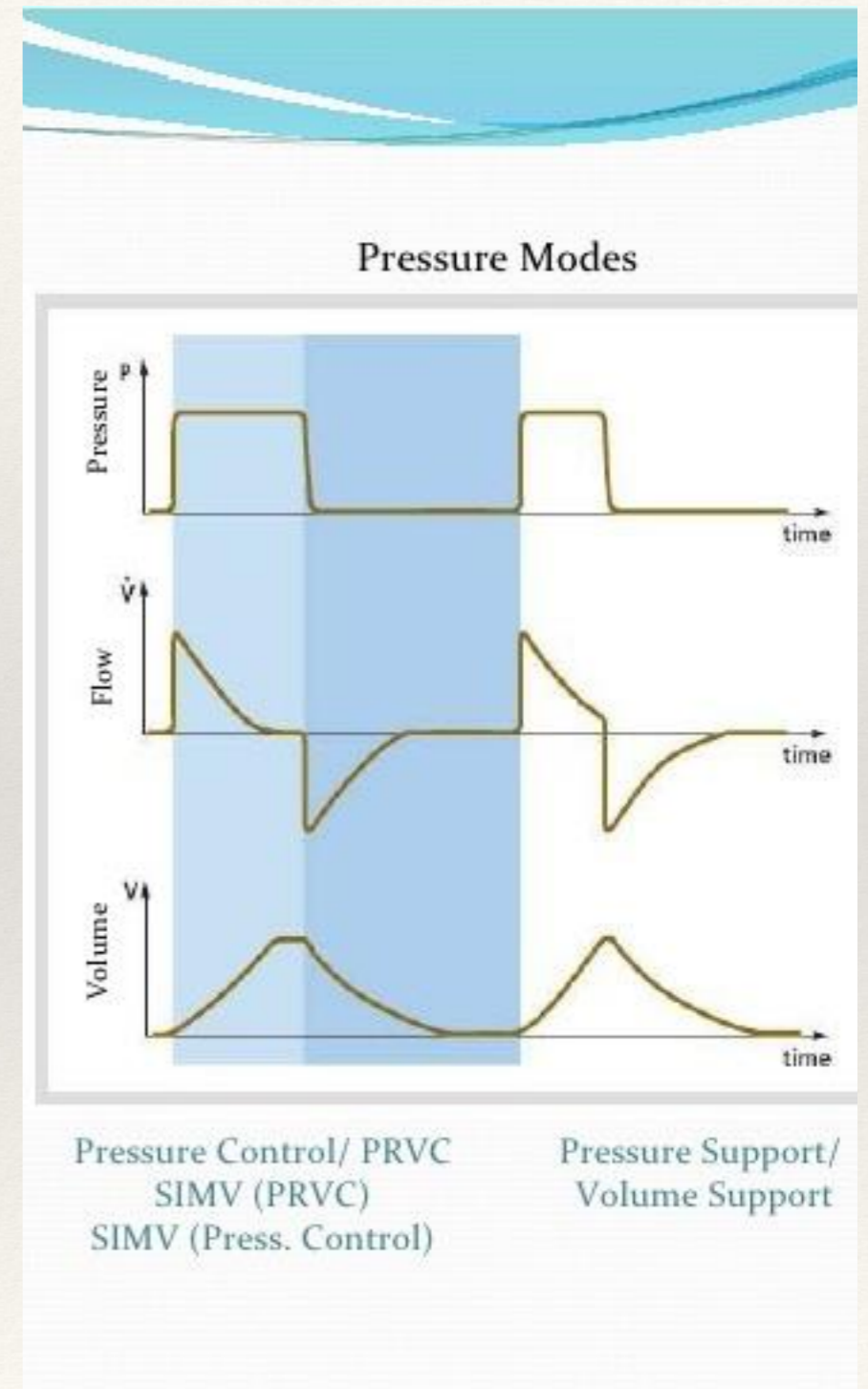
- ❖ Pasienten bør være tungt sedert
- ❖ Fall i lungecompliance kan føre til at respirator gir høye luftveistrykk for å oppnå innstilt tidevolum - barotraume
- ❖ Økende drivtrykk utover inspirasjonstiden, overstrekk?

Trykkkontroll - TK

Trykkkontroll

- ❖ Konstant drivtrykk hele insptiden
- ❖ Fallende/deselerende flow

Trykkkontroll

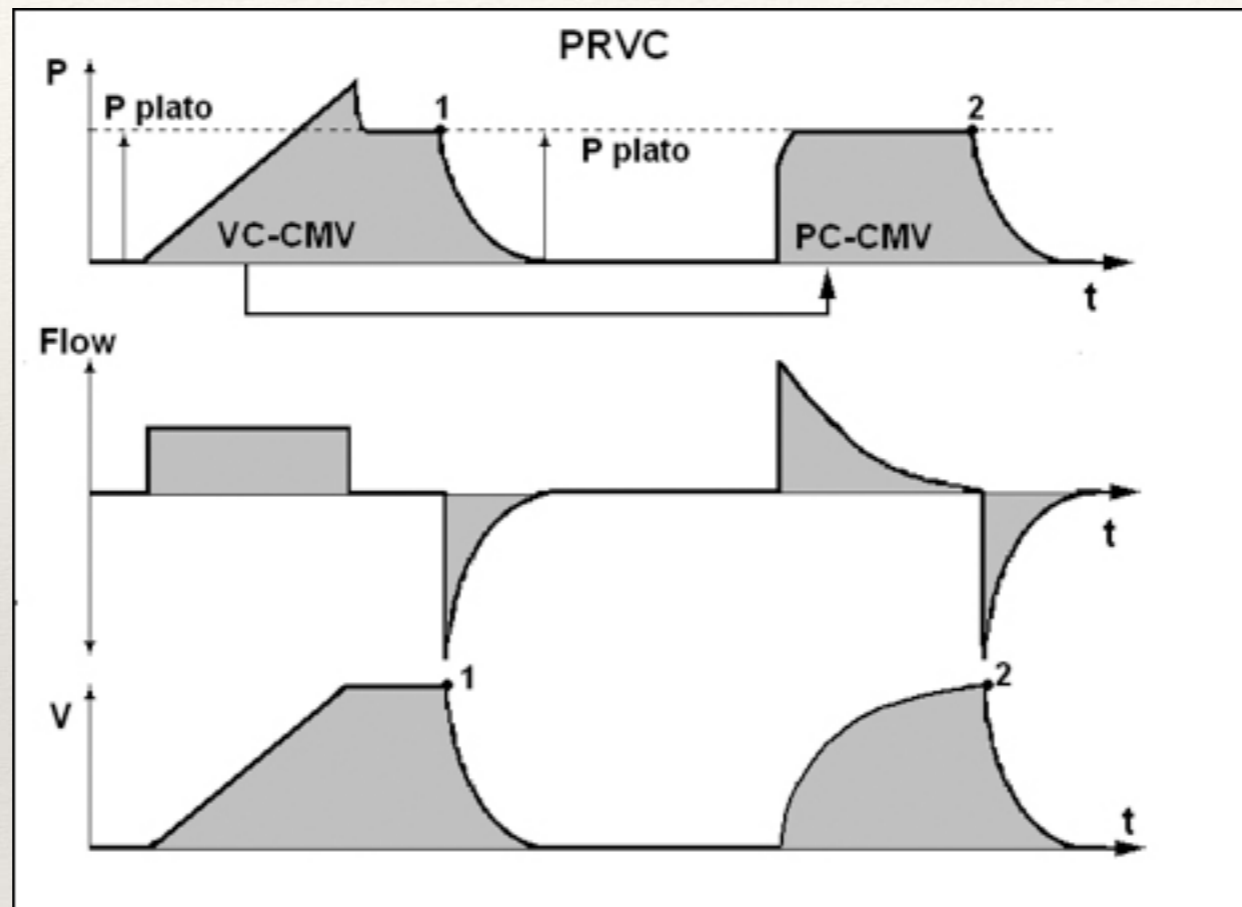
Fordeler:

- ❖ unngår høye inspiratoriske trykk
- ❖ Jevnt drivtrykk, i teorien mer fysiologisk

Ulemper

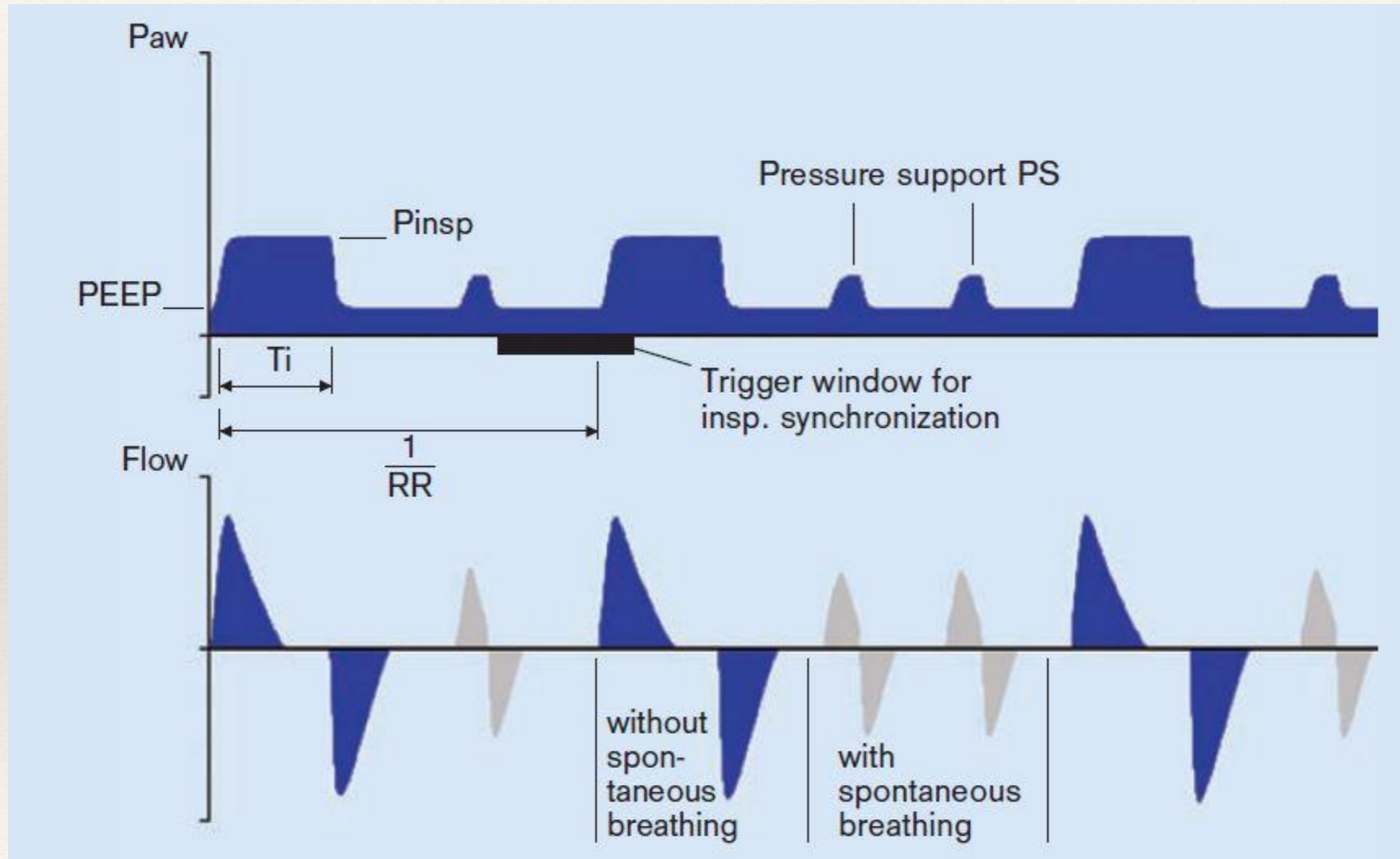
- ❖ Forandringer i lungecompliance eller motstand gir endret tidevolum

PRVC - trykkkontroll med volumgaranti

SIMV

Synkronisiert Intermittent Mandatory Ventilation

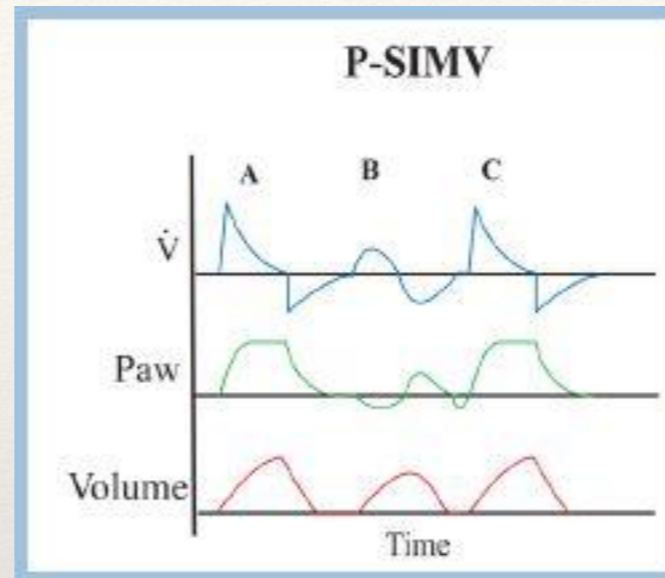
SIMV

- ❖ Stiller inn obligatorisk antall ventilasjoner/minutt
- ❖ På bakgrunn av dette antallet dannes respirasjonssyklus-perioder
- ❖ eks SIMVfrekvens 10: 6 sekunder syklus
- ❖ Respirasjonssyklus deles opp i SIMV periode og spontanperiode

SIMV

- ❖ SIMV-periode: pasienten gis et synkronisert obligatorisk pust ved triggering (volumkontroll/trykkkontroll).
- ❖ Spontan-periode: dersom pasienten trigger gis et trykkstøttet pust

---

SIMV

❖ **Fordeler:**

- Bedre pasient-ventilatorsynkronisitet, fordi pasienten kan selv velge når det gis obligatoriske pust og trykkstøtte
- Garanterer minimumventilasjon

❖ **Ulemper:**

- Noe komplisert
- Husk å stille trykkstøtten!

Trykkstøtte/CPAP

- ❖ Instiller inspiratorisk trykk som gis hver gang pasienten selv starter et innpust
- ❖ Inspiratorisk trykk fra maskin + pasientens eget genererte trykk gir tidevolum
- ❖ Dersom pasienten ikke trigger vil det ikke gis noe pust (men gå i backup mode)

Trykkstøtte/CPAP

Fordeler:

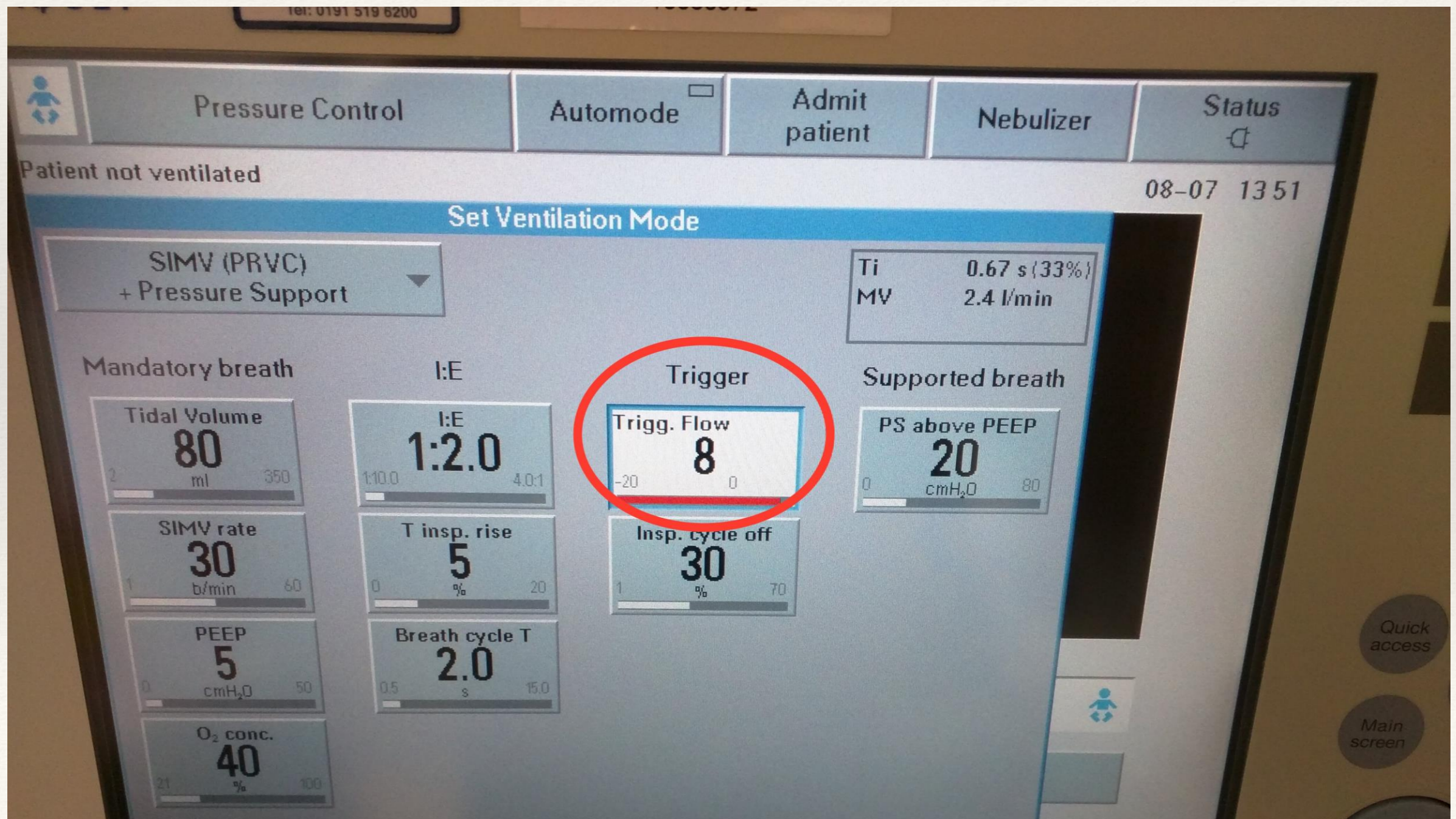
- unngår høye luftveistrykk
- KAN gi god pasient-respiratorsynkronisitet
- Pasient trenger lite sedasjon

Ulemper:

- Kan være komplisert å stille inn
- Endring i compliance eller motstand gir endring i tidevolum

Trykkstøtte/CPAP - settinger

- ❖ Triggering: flow vs trykk

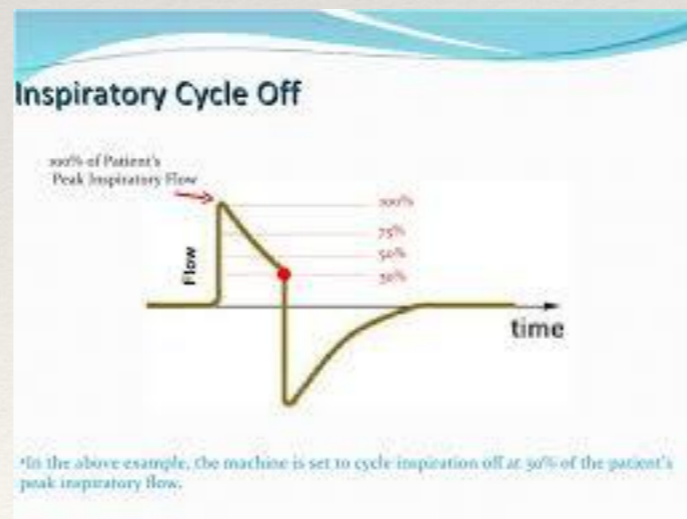
Trykkstøtte/CPAP - settinger

Inspiratory cycle off:

Når ventilator går fra inspirasjon til ekspirasjon

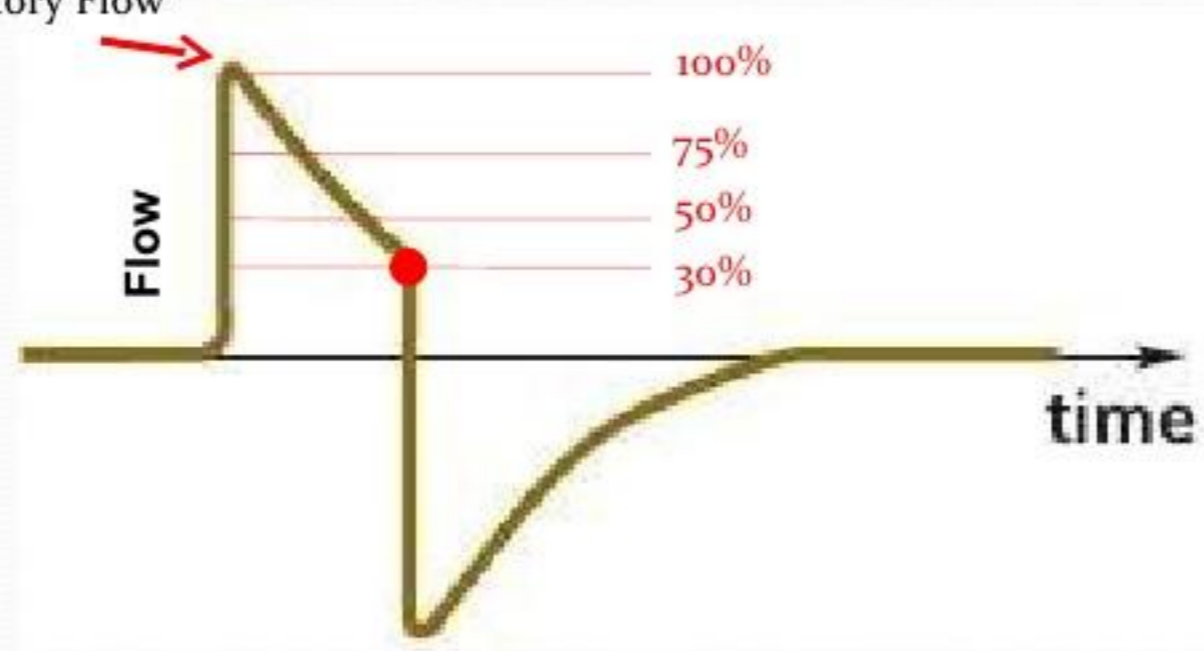
Gis som % av maksflow

Jo høyere tall, hvor tidligere skifte fra inspirasjon til ekspirasjon

Inspiratory Cycle Off

100% of Patient's
Peak Inspiratory Flow

•In the above example, the machine is set to cycle inspiration off at 30% of the patient's peak inspiratory flow.

Hvilken modus velger vi?

- ❖ Ingen stor evidence fra randomiserte studier at en modus er bedre enn en annen
- ❖ ICP problem: volumkontroll
- ❖ ARDS, obstruktive tilstander: trykkkontroll (TK, PRVC, PS)
- ❖ Hvis mulig: ha pasienten lett sedert på trykkstøtte

Praktisk ventilasjon

Unngå volum og barotraume ved å unngå store tidevolum og høye platåtrykk

ARDS: TV 6 ml/kg. Platåtrykk < 30 cmH2O

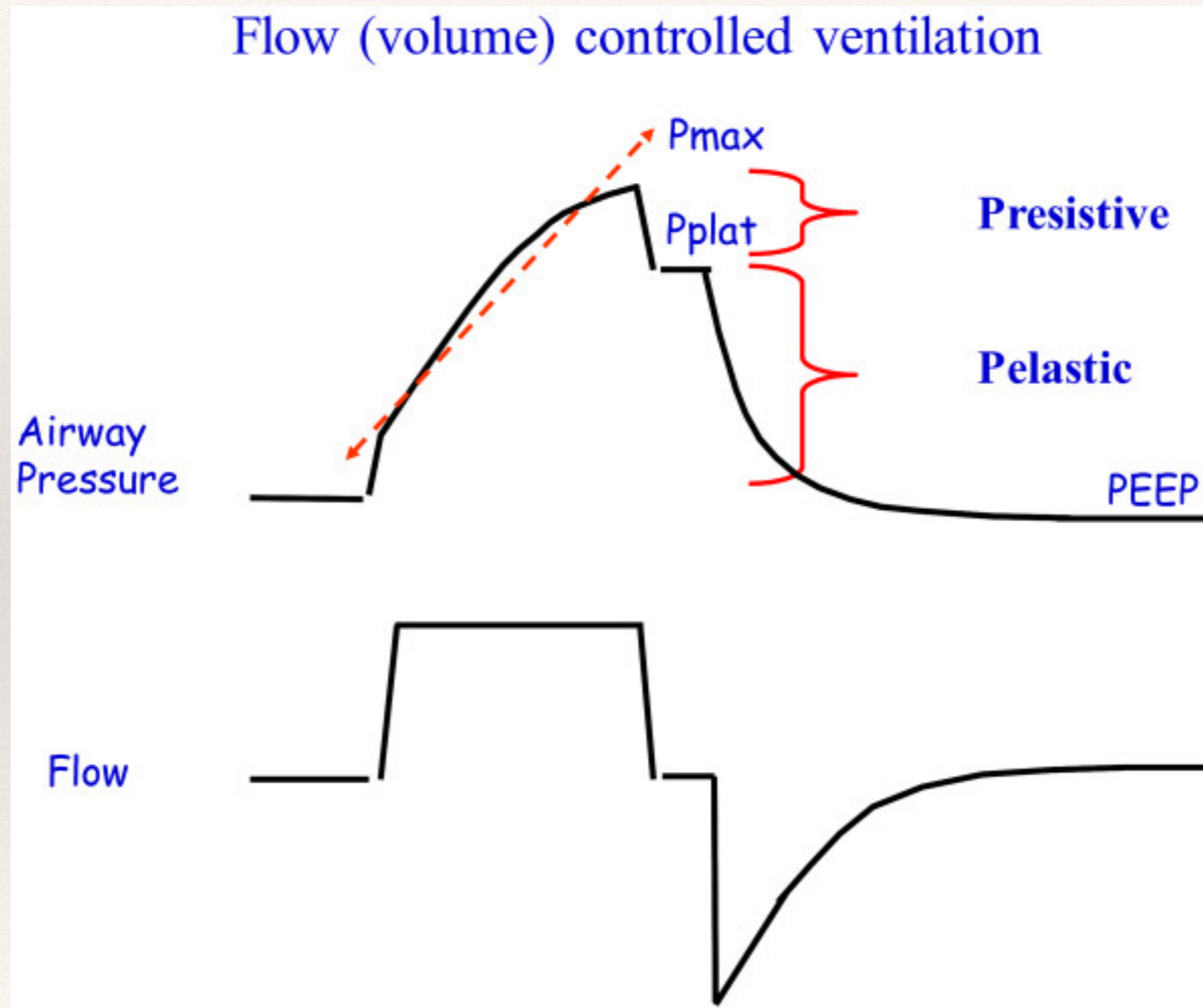
N Engl J Med 2000; 342:1301-1308,

Ann Intern Med. 2009 Oct 20;151(8):566-76

Cochrane Database Syst Rev. 2004;(2):CD003844

Platåtrykk er ikke det samme som topptrykk!

Platåtrykk

Platåtrykk = alveoletrykk

Luftveistrykk Peak(topptrykk) = $\frac{\text{flow} \times \text{motstand}}{\text{volum/compliance}}$ + PEEP

bronkier/bronkioletrykk

The diagram illustrates the components of the peak airway pressure equation. Two vertical arrows point upwards from the text labels below to the corresponding terms in the equation above. The first arrow points from 'bronkier/bronkioletrykk' to the fraction (flow x motstand) / (volum/compliance). The second arrow points from 'alveoletrykk' to the PEEP term.

alveoletrykk

Platåtrykk = alveoletrykk

$$\text{Luftveistrykk Peak} = \underbrace{(\text{flow} \times \text{motstand})}_{\text{bronkier/bronkioletrykk}} + \underbrace{(\text{volum/compliance})}_{\text{alveoletrykk}} + \text{PEEP}$$

Platåtrykk/alveoletrykket måles når flow=0

Hold inspiratory hold i noen sekunder, så les av

Gjelder også ved trykkkontrollert modus!

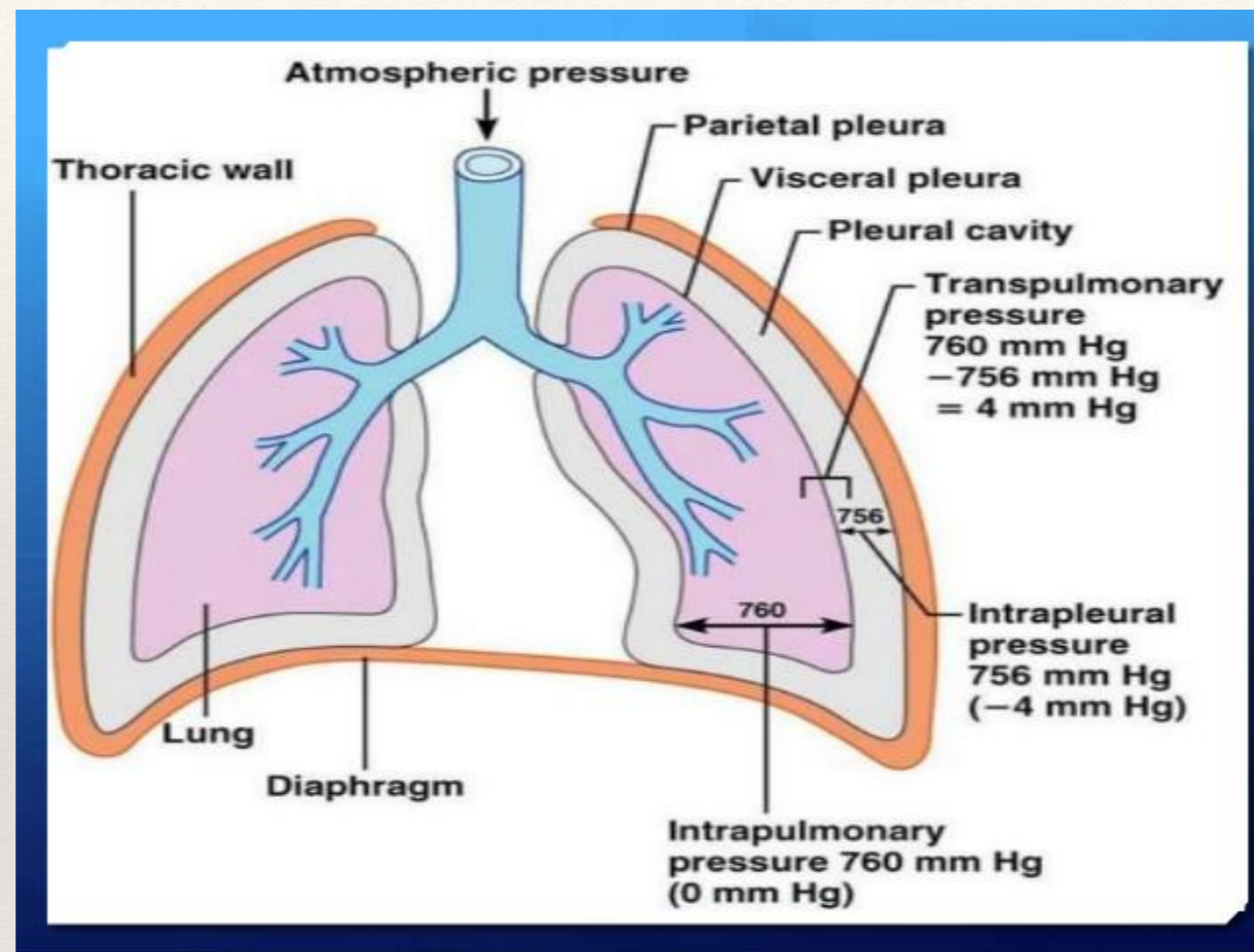
Platåtrykk

Stor forskjell mellom Ppeak og Pplateau:

- ❖ Bronkospasme
- ❖ Slim
- ❖ Kink tube/ respiratorsirkel
- ❖ Motstand i endotrachealkanyle

Transpulmonale trykk

Egentlig er det høyt transpulmonalt trykk vi vil unngå, dvs trykkfors

---

Platåtrykk - hva med overvekt/økt IAP

Platåtrykk/transpulmonaltrykk < 30 cmH₂O

ca 50% av abdominaltrykk overføres til thorax, reduserer reelle transpulmonaltrykk

reelle transpulmonaltrykk: $P_{plat(tm)} = P_{plat} - IAP/2$

eks : $P_{plat(tm)} = 35\text{cmH}_2\text{O} - (20\text{cmH}_2\text{O}/2) = 25\text{ cm H}_2\text{O}$

Respiratorstrategi utifra kliniske tilstander

- ❖ Restriktive lungelidelser
- ❖ Obstruktive lungelidelser
- ❖ Ensidig lungelidelse
- ❖ Bronkopleural fistel

Restriktive lidelser

Restriktive lidelser

- ❖ ARDS
- ❖ pneumoni
- ❖ Lungefibrose

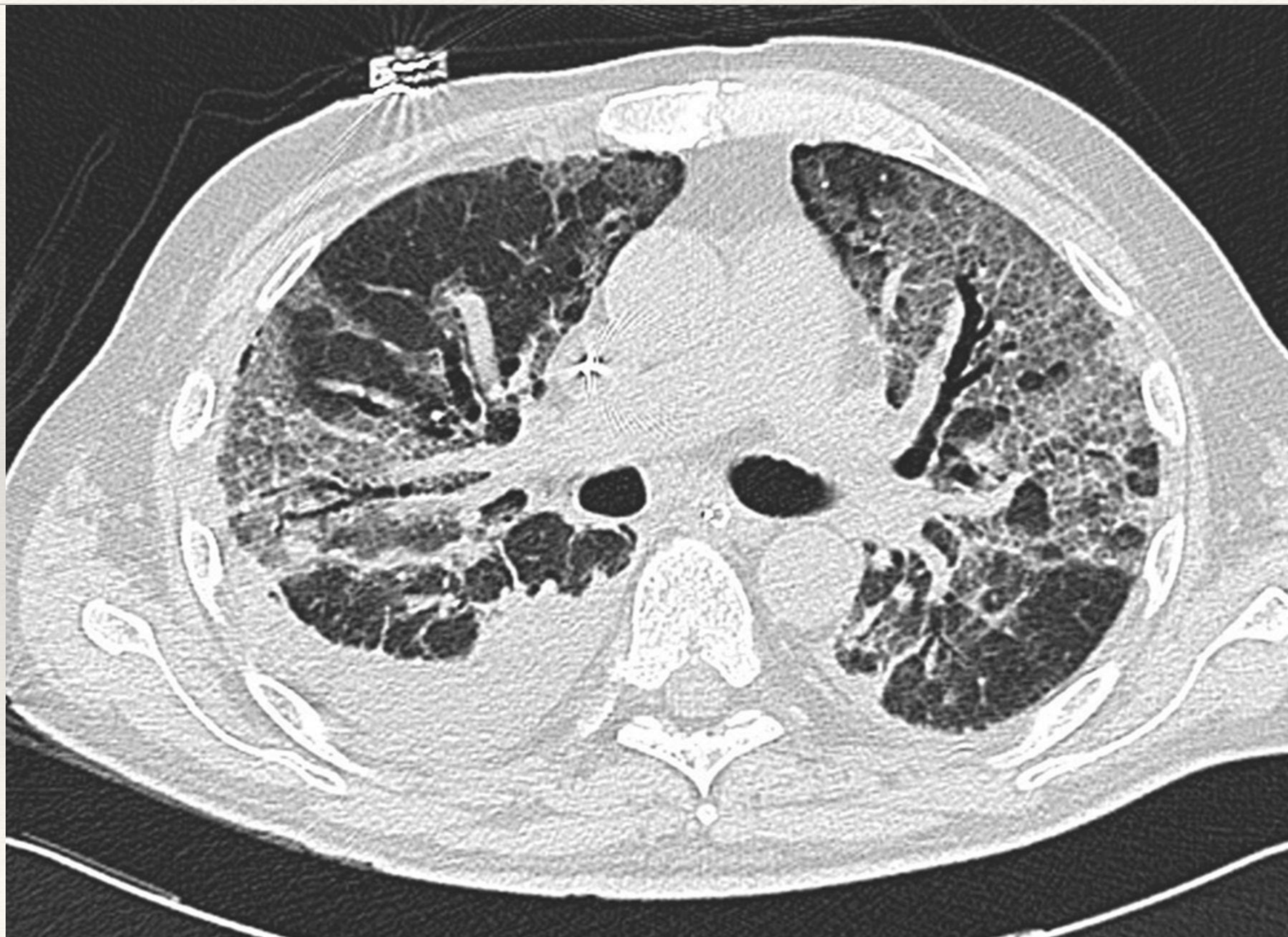
Restriktive lidelser

Luftveistrykk Peak= (flow x motstand) + (volum/compliance) + PEEP

- ❖ Redusert compliance/stive lunger
- ❖ Ofte intrapulmonal heterogenitet i compliance
- ❖ Tidevolum genereres primært i friskere områder

Restriktive lidelser

Restriktive lidelser

- ❖ Ventilasjon tilpasses de friske deler av lungen
- ❖ «Baby-lung»
- ❖ TV (4)-6 ml/kg. Pplat < 30 cmH2O
- ❖ Bruker ideel kroppsvekt utifra pasientens høyde!

Restriktive lidelser

- ❖ PEEP holdes høyt, opptil 14-16 cmH₂O
- ❖ Lungene har evne til rekruttering opptil en uke etter debut av ARDS

Restriktive lidelser

Lengre inspirasjonstid:

- ❖ kan gi bedre gassdistribusjon gjennom lungene
- ❖ øke ventilasjon ved områder med nedsatt compliance
- ❖ IE 1:1, 2:1, inspiratorisk pause

Bukleie har god evidens på alvorlig ARDS

NO kan forsøkes

Restriktive lidelser

- ❖ RR stilles slik at man får en pH > 7,30, eller man når RR 35. OBS! autopeep

Ved alvorlig ARDS kan man tillate pH ned til 7,15-7,20

permissiv hyperkapni

- ❖ Forsiktig ved cerebrale lidelser, koronarsykdom, pressorbehov

Permissiv hypoksemi

- ❖ pO₂ 8 kpa. Vurder vevsoksygenering via laktat

Obstruktive lidelser

Obstruktive lidelser

- ❖ KOLS
- ❖ Astma

Obstruktive lidelser

Luftveistrykk Peak= (flow x motstand) + (volum/compliance)+ PEEP

- ❖ Ofte normal/økt compliance
- ❖ Økt luftveismotstand:
  - ved inspirasjon (overtrykk)
  - ved ekspirasjon

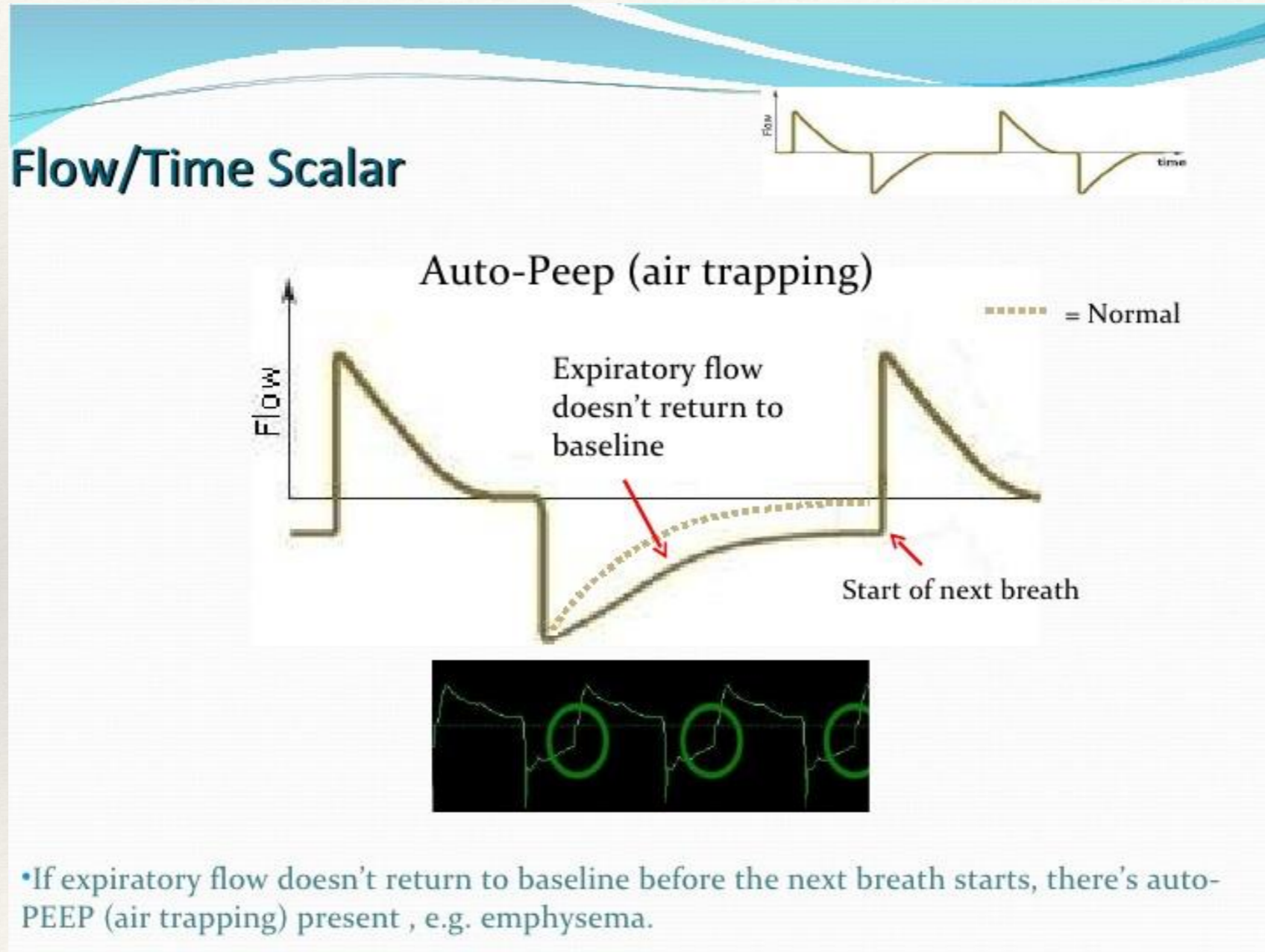

Obstruktive lidelser

- ❖ Økt motstand ved ekspirasjon gir risiko for gastrapping og autoPEEP
- ❖ Pasienten rekker ikke å puste ut før ny inspirasjon starter
- ❖ Økning av tidevolum eller respirasjonsfrekvens kan øke autoPEEP

AutoPEEP

Obstruktive lidelser

- ❖ Måle autoPEEP: totalPEEP - eksternPEEP

TotalPEEP måles ved å holde eksperitory hold til flow = 0

Luftveistrykk Peak= (flow x motstand) + (volum/compliance) + PEEP

AutoPEEP - er`e så farlig a??

- ❖ **Øker intrathorakale trykk:**
  - Redusert venøs tilførsel høyre hjertehalvdel
  - Barotraume (alveoleskade, pneumothorax mm)
  - Økt respirasjonsarbeid ved spontan ventilasjon

- ❖ **Vanskelig å trigge respiratoren**

AutoPEEP - triggering

- ❖ Dersom autoPEEP overgår eksternPEEP vil det føre til negativ trykkgradient mellom sirkel og alveole
- ❖ Inspirasjonsmusklene må overkomme denne gradienten og omdanne denne til en positiv trykkgradient for å gi inspiratorisk flow
- ❖ autoPEEP er vanlig årsak til manglende samspill mellom respirator og pasient

---

Obstruktive lidelser

Er vi redde for høye topptrykk ved astma?

Luftveistrykk Peak= (flow x motstand) + (volum/compliance)+ PEEP

Er man i tvil, mål platåtrykk via inspiratory hold

Foreløpig oppsummering

- ❖ Inspiratory hold: måle platåtrykk
- ❖ Ekspiratory hold: måle totalPEEP
- ❖ Statisk compliance:

inspiratory hold $\longrightarrow$ ekspiratory hold

Obstruktive lidelser

Respiratorstrategi:

- ❖ Øke ekspirasjonstid eks I:E 1:3, 1:4
- ❖ Lave tidevolum, lav respirasjonsfrekvens
- ❖ pH > 7,2
- ❖ Ved alvorlig bronkospasme kan det være nødvendig med tung sedasjon og paralyse initialt

---

Obstruktive lidelser

- ❖ PEEP ikke nødvendig ved ventilering uten spontan ventilasjon
- ❖ Ved spontane ventilasjoner bør PEEP være 80% av autoPEEP

Ensidig lungelidelse

Ensidig lungelidelse

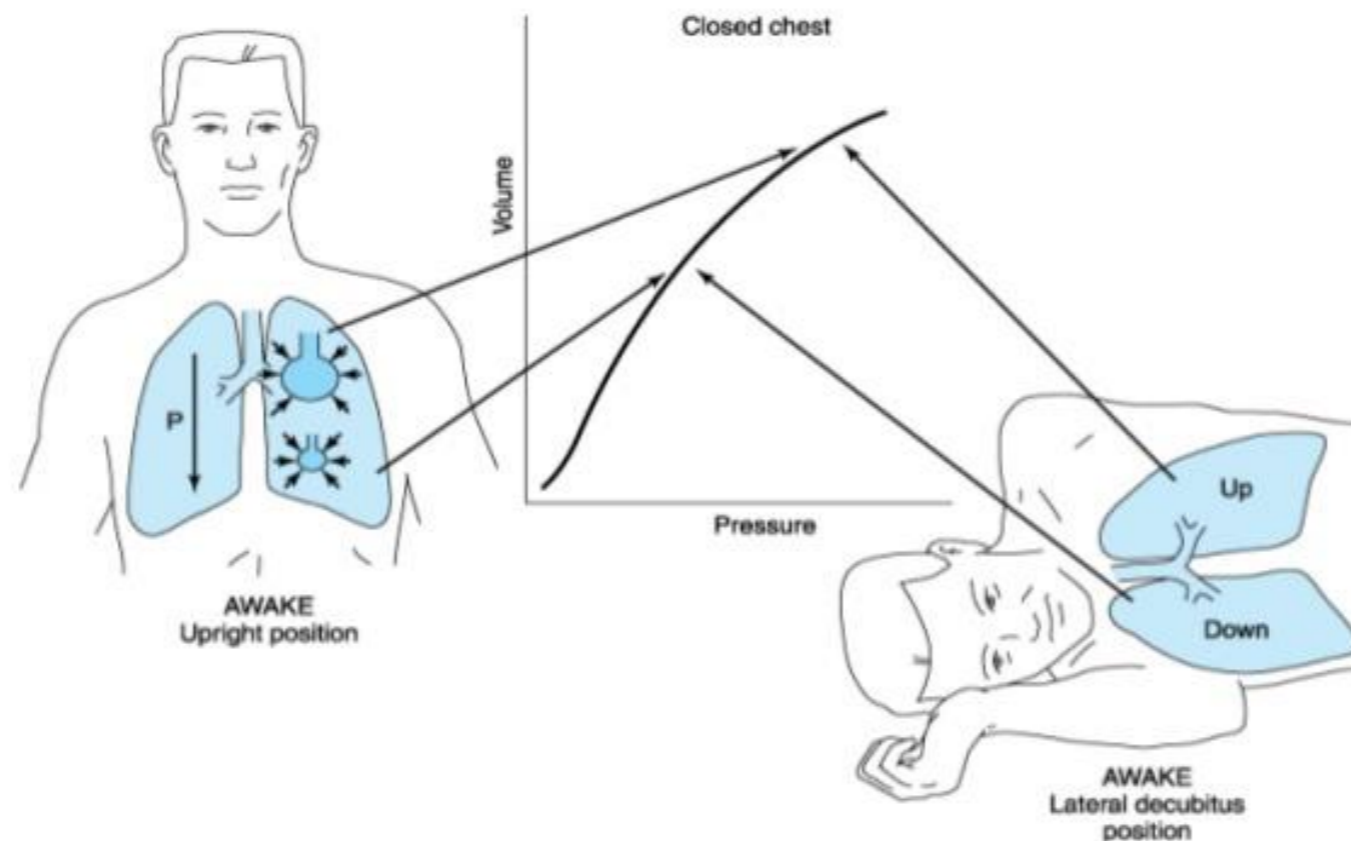
- ❖ Overtrykksventilasjon ventilerer (og overstrekker) primært friske områder

Tiltak:

- ❖ Lavvolum, lavtrykksventilasjon
- ❖ Øke inspirasjonstid kan bedre gassdistribusjonen internt i lungene
- ❖ Vurder å ventilere pasienten i sideleie med friske lunge ned

Ensidig lungelidelse

RESPIRATORY PHYSIOLOGY (LATERAL DECUBITUS POSITION)

01/31/12 HSNZ KT

Ensidig lungelidelse

- ❖ Ventilasjon i sideleie kan redusere shunt ved å øke blodflow til friske lunge, men også gjøre compliance mer homogen ved å redusere compliance av friske lunge og dermed tvinge luft over i syke lunge
- ❖ Risiko for kontaminering fra syke til friske lunge

Bronkopleural fistel

Bronkopleural fistel

- ❖ Luftlekasje inn i pleurahulen som persisterer lengre enn 24 timer
- ❖ Ventilasjon går primært til fistel og ikke til alveolene
- ❖ Tap av PEEP kan gi alveolær kollaps
- ❖ Kontinuerlig luftpassasje gjennom fistel kan forhindre tilheling

---

Bronkopleural fistel

Strategi:

- ❖ Kort inspirasjonstid, lave topptrykk
- ❖ Lav PEEP, men ikke for lav. Unngå alveolekolaps
- ❖ Ventilasjon i sideleie - lunge med fistel ned

Bronkopleural fistel

- ❖ Mest mulig spontantpustende (TS/CPAP)
- ❖ Trykktriggering fremfor flowtriggering
- ❖ Vurder dobbeltlumentube og uavhengig lungeventilasjon

Oppsummering

- ❖ Velg respiratorstrategi utifra kliniske tilstand:
  - ARDS: lave volum, høy PEEP, lang inspirasjonstid
  - Obstruktivitet: lave volum, lang ekspirasjonstid
  - Ensidig lungesykdom: sideleie
- ❖ Ha et aktivt forhold til platåtrykk, autoPEEP